

ECONOMICS AND MANAGEMENT OF ENTERPRISE

DOI: 10.15587/2706-5448.2023.282053

INFLUENCE OF LEADER TO STRATEGY FORMATION PROCESS IN ENTERPRISE

pages 6–11

Alona Zоргach, PhD, Senior Lecturer, Department of Management named after prof. Y. S. Zavadsky, National University of Life and Environmental Science of Ukraine, Kyiv, Ukraine, ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-4132-1110>, e-mail: zorgach.a@gmail.com

The dynamic change in the external environment of Ukrainian enterprises in recent years is characterized by the deterioration of the conditions for the functioning of organizations. Quarantine measures caused by the COVID-19 epidemic have changed the usual conditions of business activity. The military aggression of the Russian Federation against Ukraine destroys the best strategies and development projects of enterprises. Unpredictable conditions of business functioning in modern conditions require managers to adapt the existing strategy of enterprise development or create a new actual strategy of enterprise functioning in conditions of economic crisis.

The personal characteristics of the leader, which directly affect the process of developing the company's development strategy, were chosen as the object of the study. Positive and negative characteristics aimed at understanding the leader's actions, the leader's making of impulsive or measured decisions and their consequences were studied.

The work reveals the influence of the leader on the process of forming the company's strategy. In the course of the study, the interpretation of the concepts of «strategic thinking» and «strategic planning», «leadership» and «management» by scientists is given. Common and different between them are established. A number of features that can be used to determine a manager's effectiveness are identified, namely: the manager's personal characteristics, the main organizational factors of managerial effectiveness, and a number of limitations that prevent the full realization of all the manager's personal capabilities.

The key elements of the manager's high efficiency pyramid are analyzed. Two principles of maintaining the state of ideal work productivity of the leader are given. Four types of personal shortcomings of the leader and their impact on the process of strategy formation are presented. Mitigating actions to overcome personal shortcomings of leaders are identified.

The obtained results can be used in the process of forming an enterprise development strategy based on the leader's personal characteristics and the leader's behavior model.

Keywords: manager, personal characteristics of the leader, strategy formation, strategic thinking, factors, personal shortcomings of the leader.

References

1. Zorghach, A. M. (2015). Teoretychni zasady formuvannya systemy upravlinnia innovatsiino-investytsiynym potentsialom silskohospodarskykh pidpriemstv. *Ekonomika APK*, 8, 65–72. Available at: <http://eapk.org.ua/contents/2015/08/65>
2. Steiner, G. (1979). *Strategic Planning: What Every Manager Must Know*. New York: Free Press, 383.
3. Lorange, P. (1980). Roles of the CEO in Strategic Planning and Control Processes. *Seminar on The Role of General Management in Strategy Formulation and Evaluation, cosponsored by E.S.S.E.C., E.I.A.S.M. and I.A.E.* Cergy, 2.
4. Mintzberg, H. (1994). The Fall and Rise of Strategic Planning. *Harvard Business Review*, 107–114. Available at: <https://hbr.org/1994/01/the-fall-and-rise-of-strategic-planning>
5. Serheieva, L. M., Kondratieva, V. P., Khromei, M. Ya. (2015). *Liderstvo*. Ivano-Frankivsk: Lileia-NV, 296. Available at: http://umo.edu.ua/images/content/depozitar/navichki_pracevlasht/liderstvo.pdf
6. Pryshchak, M. D., Lesko, O. Y. (2016). *Psykhohohiia upravlinnia v orhanizatsii*. Vinnytsia, 150. Available at: https://shron1.chtyvo.org.ua/Pryshchak_Mykola/Psykhohohiia_upravlinnia_v_orhanizatsii.pdf
7. Lazorenko, T. V., Perminova, S. O. (2021). *Osnovy menedzhmentu*. Kyiv: KPI im. Ihoria Sikorskoho, 166. Available at: <https://ela.kpi.ua/bitstream/123456789/41193/1/Managment.pdf>
8. Drucker, P. F., Maciariello, J. A. (2008). *Management*. HarperCollins, 568.
9. Havrysh, O., Dramaretska, K. (2022). The role of a leader of organizational changes management in the enterprise. *Bioeconomics and Agrarian Business*, 13 (3). doi: [https://doi.org/10.31548/economics13\(3\).2022.15-24](https://doi.org/10.31548/economics13(3).2022.15-24)
10. Biloshapka, V. A. (2008). *Upravlinska rezultatyvnist v TNK*. Kyiv, 37.
11. Woodcock, M., Francis, D. (1991). *The unblocked manager. A practical guide to self development*. Gower, 320.
12. Farghaly Abdelaliam, S. M., Abou Zeid, M. A. G. (2023). The relationship between toxic leadership and organizational performance: the mediating effect of nurses' silence. *BMC Nursing*, 22 (1). doi: <https://doi.org/10.1186/s12912-022-01167-8>
13. Loehr, J., Schwartz, T. (2001). The making of a corporate athlete. *Harvard Business Review*, 79 (1), 120. Available at: <https://hbr.org/2001/01/the-making-of-a-corporate-athlete>
14. Kovbasiuk, Yu. V., Vashchenko, K. O., Surmin, Yu. P. (2012). *Derzhavne upravlinnia. Vol. 1*. Kyiv; Dnipropetrovsk: NADU, 564.
15. Webster, V., Brough, P., Daly, K. (2014). Fight, Flight or Freeze: Common Responses for Follower Coping with Toxic Leadership. *Stress and Health*, 32 (4), 346–354. doi: <https://doi.org/10.1002/smi.2626>
16. Carucci, R., Lancefield, D. (2021). Every Leader Has Flaws. Don't Let Yours Derail Your Strategy. *Harvard Business Review*. Available at: <https://hbr.org/2021/09/every-leader-has-flaws-dont-let-yours-derail-your-strategy>

DOI: 10.15587/2706-5448.2023.284148

ANALYSIS OF THE ROLE OF PLANNING IN THE ENTERPRISE

pages 12–16

Olena Baylova, Assistant, Department of Economics, Entrepreneurship and Enterprise Management, Oles Honchar Dnipro National University, Dnipro, Ukraine, e-mail: yelena250674@gmail.com, ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-7726-5312>

The object of research is the enterprise. The subject of research is a complex of theoretical, methodological and practical issues related to the improvement of planning as a tool of effective enterprise management. The work is directed to the generalization of theoretical provisions and the development of organizational and methodological aspects of planning, as well as the development of practical recommendations regarding the mechanism of implementation of planning at enterprises.

Among the sources for analysis when considering issues of the economic essence and content of planning were the methodological and legal foundations of legislative acts and government resolutions

in the field of planning. The following research methods were used: abstract-logical, economic-statistical, system-functional analysis, analytical, balance, program-target, economic-mathematical, calculation-constructive, experimental and others. The main one was the systematic analysis of theory and practice, with the ultimate goal of developing methodological recommendations for the creation and development of the planning system at the enterprise.

The task of improving planning at the enterprise was solved in the work. Insufficient use of all types of planning affects the results of enterprises, lack of maximum efficiency. Requirements for productivity and product quality require the use of new technologies and approaches, especially in the processes of resource management and enterprise planning. Preparation of a detailed plan can help objectively assess business opportunities, trends and development of the enterprise.

The practical significance of the conducted analysis lies in the development and implementation of recommendations for improving the forms and mechanism of planning at the enterprise. The implementation of proposals regarding the methodology of implementation and functioning of planning will allow the enterprise to increase the efficiency of management based on the clear implementation of strategic goals in the system of planned indicators.

Keywords: enterprise planning, enterprise development, enterprise management, business planning.

References

1. Alieksieiev, I. V., Bondarchuk, M. K. (2017). *Hroshi ta kredyt*. Lviv: Vydavnytstvo Lvivskoi politekhniki, 216.
2. Bilyk, M. D., Bieliyalov, T. Ye. (2015). *Finansove planuvannia na pidpriemstvi*. Kyiv: PanTot, 435.
3. Kostetska, N. I. (2018). Current issues of enterprise activity planning. *Stalyi rozvytok ekonomiky*, 1 (38), 74–80.
4. Kudlak, V. Ya. (2016). *Finansove planuvannia ta prohnozuvannia*. Ternopil: TNTU, 94.
5. Aaker, D. (2009). *Strategic management*. Saint-Petersburg, 344.
6. Aksoff, I. (2009). *Strategic Management*. Moscow, 160.
7. Drucker, P. (2010). *Management*. Moscow: OOO «I. D. Viliams», 704.
8. Alieksieiev, I. V., Bondarchuk, M. K. (2017). *Finansova sanatsiia i antykrizove upravlinnia pidpriemstvom*. Lviv: Vydavnytstvo Lvivskoi politekhniki, 268.
9. Paientko, T. V. (2018). Upravdzhennia kontrolinhu v upravlinni finansamy na makrorivni v Ukraini. *Finansy Ukrainy*, 6, 107–126.
10. Perevozova, I. V., Kafka, S. M., Zapukhliak, I. B. (2016). Ekspertyza biznes-planu yak kliuchovyi element uspiokhu pidpriemnytskoi idei. *Aktualni problemy rozvytku ekonomiky rehionu*, 8 (2), 173–175.
11. Chychun, V. A., Palamarchuk, V. D. (2010). Biznes-planuvannia yak faktor uspishnoi pidpriemnytskoi diialnosti. *Sotsium. Nauka. Kultura*, 21 (18), 58–63.
12. *Finansovyi analityk-servis. Obmin unikalnymy znanniamy ta pobudova efektyvnykh komunikatsii*. Available at: <https://cfo.ua/>
13. *Derzhaвне аћentstvo Ukrainy z pytan kino*. Available at: <https://usfa.gov.ua/>

DOI: 10.15587/2706-5448.2023.284026

ADOPTION OF REMOTE WORK: IMPLICATIONS FOR TAX PRACTITIONERS

pages 17–24

Alexander Oluka, Postgraduate Student, Department of Entrepreneurial and Management Studies, Durban University of Technology, Durban, South Africa, e-mail: olukaam@gmail.com, ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-7632-1490>

Abdulla Kader, PhD, Professor, Department of Entrepreneurial and Management Studies, Durban University of Technology, Durban, South Africa, ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-1914-7849>

The object of the study is the remote work. The prevalence of remote work has increased, bringing a dual effect for businesses and employees. On the other hand, it has the potential to blur boundaries between family and work responsibilities which can lead to family conflicts. The study investigated the challenges and opportunities of remote work for tax practitioners in South Africa. Drawing from a qualitative research approach, a purposive sampling technique was used to select the participant. The participants were selected based on their lived experience of remote working. The sample for the study comprised fifteen Tax practitioners from eThekweni municipality in KwaZulu-Natal. The study adopted semi-structured telephone interviews as a data collection tool, interviews were recorded, transcribed verbatim and coded, while thematic analysis was used to analyze the data. The study revealed that remote work saved Tax practitioners time on travelling to and from work, travel costs and offered a flexible work environment. In addition, privacy, family conflicts, overwork, access to digital devices and lack of digital skills were found to be the main challenges experienced by practitioners working remotely. From the findings, it's clear that remote work is influenced by invisible and visible factors that affect productivity. Therefore, the systems in remote work should provide a conducive environment that will buffer the factors mentioned in remote work to exploit the opportunities presented by remote work. The study recommends that employers develop new policies that will allow employees to work remotely in an optimised way.

Keywords: tax practitioners, remote work, flexible working environment, family conflicts, privacy, skills, technology.

References

1. Popovici, V., Popovici, A. L. (2020). Remote work revolution: Current opportunities and challenges for organizations. *Ovidius University Annals, Economic Sciences Series*, 20, 468–472.
2. Kylili, A., Afxentiou, N., Georgiou, L., Panteli, C., Morsink-Georgalli, P.-Z., Panayidou, A. et al. (2020). The role of Remote Working in smart cities: lessons learnt from COVID-19 pandemic. *Energy Sources, Part A: Recovery, Utilization, and Environmental Effects*, 1–16. doi: <https://doi.org/10.1080/15567036.2020.1831108>
3. Felstead, A., Henseke, G. (2017). Assessing the growth of remote working and its consequences for effort, well-being and work-life balance. *New Technology, Work and Employment*, 32 (3), 195–212. doi: <https://doi.org/10.1111/ntwe.12097>
4. Mannering, J. S., Mokhtarian, P. L. (1995). Modeling the choice of telecommuting frequency in California: An exploratory analysis. *Technological Forecasting and Social Change*, 49 (1), 49–73. doi: [https://doi.org/10.1016/0040-1625\(95\)00005-u](https://doi.org/10.1016/0040-1625(95)00005-u)
5. Kicheva, T. (2021). Opportunities and Challenges of Remote Work. *Izvestiya Journal of the University of Economics – Varna*, 65 (2), 145–160. doi: <https://doi.org/10.36997/ijuev2021.65.2.145>
6. Morrison-Smith, S., Ruiz, J. (2020). Challenges and barriers in virtual teams: a literature review. *SN Applied Sciences*, 2 (6). doi: <https://doi.org/10.1007/s42452-020-2801-5>
7. Wang, B., Liu, Y., Qian, J., Parker, S. K. (2020). Achieving Effective Remote Working During the COVID-19 Pandemic: A Work Design Perspective. *Applied Psychology*, 70 (1), 16–59. doi: <https://doi.org/10.1111/apps.12290>

8. Al-Habaibeh, A., Watkins, M., Waried, K., Javareshk, M. B. (2021). Challenges and opportunities of remotely working from home during Covid-19 pandemic. *Global Transitions*, 3, 99–108. doi: <https://doi.org/10.1016/j.glt.2021.11.001>
9. Babapour Chafi, M., Hultberg, A., Bozic Yams, N. (2021). Post-Pandemic Office Work: Perceived Challenges and Opportunities for a Sustainable Work Environment. *Sustainability*, 14 (1), 294. doi: <https://doi.org/10.3390/su14010294>
10. Nadrian, H., Taghdisi, M. H., Pouyesh, K., Khazae-Pool, M., Babazadeh, T. (2019). «I am sick and tired of this congestion»: Perceptions of Sanandaj inhabitants on the family mental health impacts of urban traffic jam. *Journal of Transport & Health*, 14, 100587. doi: <https://doi.org/10.1016/j.jth.2019.100587>
11. Gabriel, A. S., Arena, D. F., Calderwood, C., Campbell, J. T., Chawla, N., Corwin, E. S. et al. (2022). Building Thriving Workforces from the Top Down: A Call and Research Agenda for Organizations to Proactively Support Employee Well-Being*. *Research in Personnel and Human Resources Management*, 205–272. doi: <https://doi.org/10.1108/s0742-73012022000040007>
12. Klusmann, U., Aldrup, K., Schmidt, J., Lüdtke, O. (2020). Is emotional exhaustion only the result of work experiences? A diary study on daily hassles and uplifts in different life domains. *Anxiety, Stress, & Coping*, 34 (2), 173–190. doi: <https://doi.org/10.1080/10615806.2020.1845430>
13. Lanfranchi, D., Grassi, L. (2021). Examining insurance companies' use of technology for innovation. *The Geneva Papers on Risk and Insurance – Issues and Practice*, 47 (3), 520–537. doi: <https://doi.org/10.1057/s41288-021-00258-y>
14. Matthewman, S., Huppatz, K. (2020). A sociology of Covid-19. *Journal of Sociology*, 56 (4), 675–683. doi: <https://doi.org/10.1177/1440783320939416>
15. Franklin, J. B. (2021). *How COVID-19 is impacting home, auto insurance payments*. Available at: <https://www.bankrate.com/insurance/coronavirus-and-insurance-payments/>
16. Anderson, D., Kelliher, C. (2020). Enforced remote working and the work-life interface during lockdown. *Gender in Management: An International Journal*, 35 (7/8), 677–683. doi: <https://doi.org/10.1108/gm-07-2020-0224>
17. Afdillah, D., Rachmawati, R. (2021). *The effect of teleworking implementation on work engagement: Job resources as a mediator. Contemporary Research on Business and Management*. CRC Press, 109–112. doi: <https://doi.org/10.1201/9781003196013-27>
18. Thulin, E., Vilhelmson, B., Johansson, M. (2019). New Telework, Time Pressure, and Time Use Control in Everyday Life. *Sustainability*, 11 (11), 3067. doi: <https://doi.org/10.3390/su11113067>
19. Schall, M. C., Chen, P. (2021). Evidence-Based Strategies for Improving Occupational Safety and Health Among Teleworkers During and After the Coronavirus Pandemic. *Human Factors: The Journal of the Human Factors and Ergonomics Society*, 64 (8), 1404–1411. doi: <https://doi.org/10.1177/0018720820984583>
20. Felstead, A., Henseke, G. (2017). Assessing the growth of remote working and its consequences for effort, well-being and work-life balance. *New Technology, Work and Employment*, 32 (3), 195–212. doi: <https://doi.org/10.1111/ntwe.12097>
21. Parker, S. K., Grote, G. (2020). Automation, Algorithms, and Beyond: Why Work Design Matters More Than Ever in a Digital World. *Applied Psychology*, 71 (4), 1171–1204. doi: <https://doi.org/10.1111/apps.12241>
22. Palumbo, R. (2020). Let me go to the office! An investigation into the side effects of working from home on work-life balance. *International Journal of Public Sector Management*, 33 (6/7), 771–790. doi: <https://doi.org/10.1108/ijpsm-06-2020-0150>
23. Aguilera, A., Lethiais, V., Rallet, A., Proulhac, L. (2016). Home-based telework in France: Characteristics, barriers and perspectives. *Transportation Research Part A: Policy and Practice*, 92, 1–11. doi: <https://doi.org/10.1016/j.tra.2016.06.021>
24. Newbold, J. W., Rudnicka, A., Cook, D., Cecchinato, M. E., Gould, S. J. J., Cox, A. L. (2021). The new normals of work: a framework for understanding responses to disruptions created by new futures of work. *Human-Computer Interaction*, 37 (6), 508–531. doi: <https://doi.org/10.1080/07370024.2021.1982391>
25. Häggblom, S. (2020). *A rapid shift to remote work during Covid-19 The role of leader and the factors affecting the superior-subordinate relationship in remote work*. Available at: <https://osuva.uwasa.fi/handle/10024/11676>
26. «Modern Bank Heists» Threat Report from VMware Carbon Black Finds Dramatic Increase in Cyberattacks Against Financial Institutions Amid COVID-19 (2020). VMware. Available at: <https://news.vmware.com/releases/modern-bank-heists-threat-report-from-vmware-carbon-black-finds-dramatic-increase-in-cyberattacks-against-financial-institutions-amid-covid-19> Last accessed: 14.08.2022
27. Agrafiotis, I., Nurse, J. R. C., Goldsmith, M., Creese, S., Upton, D. (2018). A taxonomy of cyber-harms: Defining the impacts of cyber-attacks and understanding how they propagate. *Journal of Cybersecurity*, 4 (1). doi: <https://doi.org/10.1093/cybsec/tyy006>
28. Graham, L. (2021). Maximising protection in an era of remote working. *Computer Fraud & Security*, 2021 (3), 16–17. doi: [https://doi.org/10.1016/s1361-3723\(21\)00031-2](https://doi.org/10.1016/s1361-3723(21)00031-2)
29. Cousins, K., Robey, D. (2015). Managing work-life boundaries with mobile technologies. *Information Technology & People*, 28 (1), 34–71. doi: <https://doi.org/10.1108/itp-08-2013-0155>
30. Buckley, B., Dion, M. (2021). *Securing a Remote Workforce*. CPM-Capstone, University of New Hampshire.
31. Golden, T. D., Veiga, J. F. (2005). The Impact of Extent of Telecommuting on Job Satisfaction: Resolving Inconsistent Findings. *Journal of Management*, 31 (2), 301–318. doi: <https://doi.org/10.1177/0149206304271768>
32. Perry, S. J., Rubino, C., Hunter, E. M. (2018). Stress in remote work: two studies testing the Demand-Control-Person model. *European Journal of Work and Organizational Psychology*, 27 (5), 577–593. doi: <https://doi.org/10.1080/1359432x.2018.1487402>
33. Mukanzi, C. M., Senaji, T. A. (2017). Work-Family Conflict and Employee Commitment: The Moderating Effect of Perceived Managerial Support. *SAGE Open*, 7 (3). doi: <https://doi.org/10.1177/2158244017725794>
34. Dechawatanapaisal, D. (2018). Nurses' turnover intention: The impact of leader-member exchange, organizational identification and job embeddedness. *Journal of Advanced Nursing*, 74 (6), 1380–1391. doi: <https://doi.org/10.1111/jan.13552>
35. Allen, T. D., Golden, T. D., Shockley, K. M. (2015). How Effective Is Telecommuting? Assessing the Status of Our Scientific Findings. *Psychological Science in the Public Interest*, 16 (2), 40–68. doi: <https://doi.org/10.1177/1529100615593273>
36. van der Lippe, T., Lippényi, Z. (2018). Beyond Formal Access: Organizational Context, Working From Home, and Work-Family Conflict of Men and Women in European Workplaces. *Social Indicators Research*, 151 (2), 383–402. doi: <https://doi.org/10.1007/s11205-018-1993-1>
37. Eddleston, K. A., Mulki, J. (2015). Toward Understanding Remote Workers' Management of Work-Family Boundaries: The Complexity of Workplace Embeddedness. *Group & Organization Management*, 42 (3), 346–387. doi: <https://doi.org/10.1177/1059601115619548>
38. Creswell, J. W., Creswell, J. D. (2017). *Research design: Qualitative, quantitative, and mixed methods approaches*. Sage publications.

39. Bell, E., Bryman, A., Harley, B. (2022). *Business research methods*. Oxford university press, 696.
40. Gray, P. S., Williamson, J. B., Karp, D. A., Dalphin, J. R. (2007). *The research imagination: An introduction to qualitative and quantitative methods*. Cambridge University Press. doi: <https://doi.org/10.1017/cbo9780511819391>
41. Jakubowski, T. D., Sitko-Dominik, M. M. (2021). Teachers' mental health during the first two waves of the COVID-19 pandemic in Poland. *PLOS ONE*, 16 (9), e0257252. doi: <https://doi.org/10.1371/journal.pone.0257252>
42. Lorenz, O., Goerke, L. (2015). *Commuting and Sickness Absence. VjS Annual Conference 2015 (Muenster): Economic Development-Theory and Policy (No. 113173)*. Verein für Socialpolitik/German Economic Association.
43. Zhu, J., Fan, Y. (2018). Daily travel behavior and emotional well-being: Effects of trip mode, duration, purpose, and companionship. *Transportation Research Part A: Policy and Practice*, 118, 360–373. doi: <https://doi.org/10.1016/j.tra.2018.09.019>
44. Kim, S.-N., Choo, S., Mokhtarian, P. L. (2015). Home-based telecommuting and intra-household interactions in work and non-work travel: A seemingly unrelated censored regression approach. *Transportation Research Part A: Policy and Practice*, 80, 197–214. doi: <https://doi.org/10.1016/j.tra.2015.07.018>
45. De Abreu e Silva, J., Melo, P. C. (2018). Home telework, travel behavior, and land-use patterns: A path analysis of British single-worker households. *Journal of Transport and Land Use*, 11 (1), 419–441. doi: <https://doi.org/10.5198/jtlu.2018.1134>
46. Kim, S.-N. (2016). Two traditional questions on the relationships between telecommuting, job and residential location, and household travel: revisited using a path analysis. *The Annals of Regional Science*, 56 (2), 537–563. doi: <https://doi.org/10.1007/s00168-016-0755-8>
47. Goerke, L., Lorenz, O. (2017). *Commuting and Sickness Absence (No. 11183)*. Institute of Labor Economics (IZA), 1–35. doi: <https://doi.org/10.2139/ssrn.3081417>
48. Kalliath, P., Chan, X. W., Kalliath, T. (2020). Keeping Work and Family Separate: A Serial Mediation Analysis of Social Workers' Work–Family Segmentation, Work–Family Enrichment and Job Performance in Australia. *The British Journal of Social Work*, 52 (1), 236–255. doi: <https://doi.org/10.1093/bjsw/bcaa233>
49. Belzunegui-Eraso, A., Erro-Garcés, A. (2020). Teleworking in the Context of the Covid-19 Crisis. *Sustainability*, 12 (9), 3662. doi: <https://doi.org/10.3390/su12093662>
50. Pinola, M. (2020). *The 7 biggest remote work challenges (and how to overcome them)*. Available at: <https://zapier.com/blog/remote-work-challenges/>
51. Ajunwa, I., Crawford, K., Schultz, J. (2017). Limitless worker surveillance. *California Law Review*, 735–776. <https://dx.doi.org/10.15779/Z38BR8MF94>
52. Tsvangirai, F. P., Chinyamurindi, W. T. (2019). The moderating effect of employee motivation on workplace surveillance and employee engagement amongst employees at the Zimbabwe Revenue Authority. *SA Journal of Human Resource Management*, 17. doi: <https://doi.org/10.4102/sajhrm.v17i0.1106>
53. Kolesnichenko, E. A., Radyukova, Y. Y., Pakhomov, N. N. (2018). The Role and Importance of Knowledge Economy as a Platform for Formation of Industry 4.0. *Studies in Systems, Decision and Control*, 73–82. doi: https://doi.org/10.1007/978-3-319-94310-7_7
54. Kusec, M., Arslan, H. (2016). Virtual Leadership at Distance Education Teams. *Turkish Online Journal of Distance Education*, 17 (3), 136–156. doi: <https://doi.org/10.17718/tojde.79230>
55. Bartolomé, J., Garaizar, P., Larrucea, X. (2021). A Pragmatic Approach for Evaluating and Accrediting Digital Competence of Digital Profiles: A Case Study of Entrepreneurs and Remote Workers. *Technology, Knowledge and Learning*, 27 (3), 843–878. doi: <https://doi.org/10.1007/s10758-021-09516-3>
56. Piszczek, M. M. (2016). Boundary control and controlled boundaries: Organizational expectations for technology use at the work-family interface. *Journal of Organizational Behavior*, 38 (4), 592–611. doi: <https://doi.org/10.1002/job.2153>
57. Eddleston, K. A., Mulki, J. (2015). Toward Understanding Remote Workers' Management of Work-Family Boundaries: The Complexity of Workplace Embeddedness. *Group & Organization Management*, 42 (3), 346–387. doi: <https://doi.org/10.1177/1059601115619548>
58. Park, Y., Fritz, C., Jex, S. M. (2015). Daily Cyber Incivility and Distress: The Moderating Roles of Resources at Work and Home. *Journal of Management*, 44 (7), 2535–2557. doi: <https://doi.org/10.1177/0149206315576796>

ECONOMIC CYBERNETICS

DOI: 10.15587/2706-5448.2023.283983

FINDING A CONCEPTUAL APPROACH TO DEVELOPING AN ARCHITECTURE OF GENERAL-PURPOSE SERVICES FOR ECONOMIC RESEARCHES

pages 25–31

Tetyana Lumpova, PhD, Professional Pre-Higher Education Institution «Optical-Mechanical College» of Taras Shevchenko National University of Kyiv, Kyiv, Ukraine, ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-7576-4289>

Ihor Kasianchuk, Assistant, Department of System Design, Applied System Analysis Institute, National Technical University of Ukraine «Igor Sikorsky Kyiv Polytechnic Institute», Kyiv, Ukraine, e-mail: kasyk3@gmail.com, ORCID: <https://orcid.org/0009-0000-2215-149X>

The object of research is the architecture of general-purpose services for economic researches. The excessive popularity of service-oriented architecture implementations has led to con-

sideration of the application of this approach in the production of organizations engaged in processing statistical and economic information for analytical research. This is due to the possibility of reusing services, each of which is designed to perform specific statistical functions, and the availability of design solutions for compiling these functions into a program for implementing a statistical task solution, using orchestration as a basis for dynamic service calls.

The paper proposes an approach to the development of external statistical services as a set of software products for solving analytical tasks by groups of independent researchers. Since such researchers do not have sufficient financial support, the use of external statistical services will allow them to conduct an in-depth analysis of their research results. The proposed approach assumes that such a service should have its typical data storage structure with fixed types and attributes, to which the researcher imports their own data, selects a calculation execution scheme, initializes their execution, and receives results. Taking into account this storage scheme, the authors have identified the main groups of metadata necessary to describe

the implementation of the statistical process. A statistical business process typically consists of a set of procedures that implement certain statistical operations and data transformations, and the provided set of metadata allows for the realization of the process goal and activity.

Issues that require further in-depth research for the practical implementation of the proposed idea have been identified. The use of service-oriented architecture for building statistical processes allows for standardizing the approach by unifying the functions of individual services. The availability of possibilities for practical implementation of software products in a service-oriented architecture using a cloud environment in modern IT industry serves as a guide for further research direction.

Keywords: service-oriented architecture, statistical functions, processing information, statistical and economic information.

References

1. *Modernization of official statistics*. UNECE. Available at: <https://unece.org/statistics/modernization-official-statistics> Last accessed: 30.03.2023
2. ESS Vision 2020 Shared Services. European Commission. Collaboration in Research and Methodology for Official Statistics. Available at: https://ec.europa.eu/eurostat/cros/content/ess-vision-2020-shared-services_en Last accessed: 30.03.2023
3. Lumpova, T. I., Ostapchuk, O. E. (2016). Vykorystannia statystychnoi posluhy dlia perekhodu do servis-orientovanoi arkhitektury statystychnoho vyrobnytstva. *Statystyka Ukrainy*, 2, 6–13.
4. Pakari, S., Kheirkhah, E., Jalali, M. (2014). Web Service Discovery Methods and Techniques: A Review. *International Journal of Computer Science, Engineering and Information Technology*, 4 (1), 1–14. doi: <https://doi.org/10.5121/ijcseit.2014.4101>
5. Torma, S., Villstedt, J., Lehtinen, V., Oliver, I., Luukkala, V. (2008). *Semantic web services – a survey*. Helsinki University of Technology. Available at: <https://www.semanticscholar.org/paper/SEMANTIC-WEB-SERVICES-%E2%80%94-A-SURVEY-Villstedt-Oliver/b10040ffe9b7e8a2d9b82ee473248935c00ec9ac>
6. Sycara, K., Paolucci, M., Ankolekar, A., Srinivasan, N. (2003). Automated discovery, interaction and composition of Semantic Web services. *Journal of Web Semantics*, 1 (1), 27–46. doi: <https://doi.org/10.1016/j.websem.2003.07.002>
7. Sperley, E. (1999). *The Enterprise Data Warehouse, Volume I: Planning, Building and Implementation: 1 (Hewlett-Packard Professional Books)*. Prentice Hall, 368.
8. Herasymenko, S. S., Holovach, A. S., Yerina, A. M. et al.; Herasymenko, S. S. (Ed.) (2000). *Statystyka*. Kyiv: KNEU, 467.
9. Petrenko, A., Bulakh, B. (2018). *Intelligent Service Discovery and Orchestration*. 2018 IEEE First International Conference on System Analysis & Intelligent Computing (SAIC). Kyiv, 1–5. doi: <https://doi.org/10.1109/saic.2018.8516723>
10. *Guidelines for the Modeling of Statistical Data and Metadata* (1995). United Nations Statistical Commission and Economic Commission for Europe. Methodological Material. Geneva, 31. Available at: <https://unece.org/DAM/stats/publications/metadatamodeling.pdf> Last accessed: 29.03.2023

DEVELOPMENT OF PRODUCTIVE FORCES AND REGIONAL ECONOMY

DOI: 10.15587/2706-5448.2023.283496

CONSIDERATION OF ANALYTICS OF CITY BRAND MODELING IN THE CONTEXT OF POST-WAR DEVELOPMENT OF UKRAINIAN TERRITORIES

pages 32–36

Nina Yevdokymova, PhD, Associate Professor, Professor of Department of Economic Theory, Kyiv National Economic University named after Vadym Hetman, Kyiv, Ukraine, ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-0681-1563>

Dariya Kotenok, PhD, Associate Professor, Department of Economic Theory, Kyiv National Economic University named after Vadym Hetman, Kyiv, Ukraine, e-mail: kotenok.dariia@kneu.edu.ua, ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-6254-4092>

The object of the article is the formation of marketing priorities for the successful development of a domestic city. The subject of the article is analytical tools for modeling the city brand. The article analyzes the current problems of branding territories in the context of intensified competition for resources and factors of production in postwar Ukraine. The authors consider the city's brand to be a kind of unique resource that will play an important role in the competition of territories. That is why, in the process of post-war development of domestic cities, the strategic vision of which should be formed now, even before the end of the war, it is necessary to identify the elements of the urban environment that will form the basis of the city's brand. The need to develop a city's (territory's) brand, taking into account the new reality, actualizes the scientific search in this direction. The research methodology is based on the fundamental provisions of the theory of branding and spatial identification, as well as the theory

of stakeholders and its working tool – stakeholder analysis. The peculiarities of identifying stakeholders in the city development, their systematization and assessment using the tools of stakeholder analysis are determined. The approaches to the formation, definition and organization of the needs of the territory, taking into account the strategic context, are substantiated. The formalization of stakeholder behavior practices through the use of theoretical game models is recommended. The results of the analysis of the possibilities of using international ratings for the development of territorial (primarily urban) branding strategies are presented. The main trends in urban innovation, which focus on the creation of «smart» cities in post-war Ukraine, are outlined. The results obtained outline a set of complementary analytical methods and tools, the practical use of which will make it possible to modernize the branding of domestic territories. The proposed approach to the formation of a city brand based on the introduction of stakeholder analysis with appropriate tools can play an important role as a basis for creating effective methods of territory brand management. As well as the formation of strategies for their development, taking into account the strengths and weaknesses and development potential for the growth of the welfare of the population of the territory and Ukraine as a whole.

Keywords: city brand, territory branding, stakeholder analysis, post-war reconstruction, city ranking, Smart City.

References

1. Anholt, S. (2009). *Places: Identity, Image and Reputation*. Palgrave Macmillan.
2. Govers, R., Frank, M. G. (2009). *Place Branding: Glocal, Virtual and Physical Identities, Constructed, Imagined and Experienced*. London: Palgrave Macmillan, 324. doi: <https://doi.org/10.1007/978-0-230-24702-4>

3. Avraham, E., Ketter, E. (2012). *Media strategies for marketing places in crisis: Improving the image of cities, countries and tourist destinations*. Routledge, Taylor and Francis, 248. doi: <https://doi.org/10.4324/9780080557076>
4. Potter, E. H. (2009). *Branding Canada. Projecting Canada's soft power through public diplomacy*. Montreal: McGill-Queen's Univ. Press, 368.
5. Dinnie, K. (2011). *City Branding: Theory and Cases*. Palgrave Macmillan.
6. Kotler, P., Gertner, D. (2002). Country as brand, product, and beyond: A place marketing and brand management perspective. *Journal of Brand Management*, 9 (4), 249–261. doi: <https://doi.org/10.1057/palgrave.bm.2540076>
7. Aaker, D. (2014). *Aaker on Branding: 20 Principles That Drive Success*. Morgan James Publishing, 208.
8. Boisen, M., Terlouw, K., van Gorp, B. (2011). The selective nature of place branding and the layering of spatial identities. *Journal of Place Management and Development*, 4 (2), 135–147. doi: <https://doi.org/10.1108/17538331111153151>
9. Sneed, C. T., Runyan, R., Swinney, J. L., Lim, H. (2011). Brand, business mix, sense-of-place: do they matter downtown? *Journal of Place Management and Development*, 4 (2), 121–134. doi: <https://doi.org/10.1108/17538331111153142>
10. Kavaratzis, M., Hatch, M. J. (2013). The dynamics of place brands: An Identity-based Approach to Place Branding Theory. *Marketing Theory*, 13 (1), 69–86. doi: <https://doi.org/10.1177/1470593112467268>
11. Van Helder, S. (2009). Kak uluchshyt uspeshnost razrabotky y realyzatsyy stratehyy brenda terrytoryy. *Brend-menedzhment*, 2 (45), 67.
12. Freeman, R. E. (1984). *Strategic Management: A Stakeholder Approach*. Pitman: Boston.
13. von Neumann, J., Morgenstern, O. (1944). *Theory of Games and Economic Behavior*. Princeton University Press, 625.
14. Fudenberg, D., Tirole, J. (1991). *Game Theory*. Cambridge, London: The MIT Press.
15. Shyian, A. A. (2009). *Teoretyko-ihrovyi analiz ratsionalnoi povedinky liudyny ta pryiniattia rishen v upravlinni sotsialno-ekonomichnymy systemamy*. Vynnytsia: UNIVERSUM-Vynnytsia, 404.
16. Fedoriv, P. (2018). *Zasterezhennia: chomu varto buty oberezhnymy z reitynhamy mist*. Mistosit. Available at: <https://mistosite.org.ua/en/articles/zasterezhennia-chomu-varto-but-y-oberezhnymy-z-reitynhamy-mist>
17. *Cities™ Index 2022–2023: Global 100 Top Innovative Cities*. Available at: <https://innovation-cities.com/innovation-cities-index-2022-2023-global-100-top-innovative-cities/26454/>
18. *Smart-infrastruktura u stalomu rozvytku mist: svitovyi dosvid ta perspektyvy Ukrainy. Analitichna dopovid. Tsentrazumkova* (2021). Kyiv: Vydavnytstvo «Zapovit». Available at: <https://razumkov.org.ua/uploads/other/2021-SMART-CYTI-SITE.pdf>

DOI: 10.15587/2706-5448.2023.284222

CONSIDERATION OF THE PECULIARITIES OF ANALYZING FINANCIAL TRANSACTIONS SUBJECT TO FINANCIAL MONITORING IN TIMES OF WAR

pages 37–41

Olha Vovchak, Doctor of Economic Sciences, Professor, Department of Financial Technologies and Consulting, Ivan Franko National University of Lviv, Lviv, Ukraine, ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-8858-5386>

Liubov Yendorenko, Postgraduate Student, Department of Financial Technologies and Consulting, Ivan Franko National University of Lviv, Lviv, Ukraine, e-mail: liub.chernenko2017@gmail.com, ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-9235-310X>

The object of the research is the financial transactions that are subject to financial monitoring. Today, financial monitoring is an integral part of the activities of Ukrainian banks, especially during the period of martial law, since it is through banks that the process of laundering proceeds from crime most often occurs.

The article discusses the peculiarities of analyzing financial transactions subject to financial monitoring in wartime. In particular, the author outlines the trends in the banking system. Given the current challenges, in particular, martial law in Ukraine, the author analyzes the dynamics of submission by banks of reports on financial transactions subject to financial monitoring, including in terms of financial monitoring features, and investigates the factors that affect their number. A forecast of the volume of reports is made. The author analyzes the recommendations of the State Financial Monitoring Service of Ukraine (SFMS), which contribute to the improvement of customer service processes in banks in order to counteract money laundering and terrorist financing. The authors also provide the main tools used for money laundering, terrorist financing, etc. during the war. The author describes the impact of money laundering and terrorist financing on the financial security of the state.

The military aggression of the Russian Federation against Ukraine has had a significant impact on money laundering, terrorist financing, and the financing of the proliferation of weapons of mass destruction. Due to untimely/non-operational or inefficient/poor quality analysis and appropriate response of banks to financial transactions that are subject to financial monitoring, this direction in the activities of banks requires special attention. In the current situation, there are new challenges and threats that have signs of criminal acts and fraud:

- financing of war and terrorism/separatism; laundering the proceeds of corruption;
- embezzlement of budget funds and funds of state enterprises;
- laundering of proceeds from crimes related to fraudulent acquisition of funds of citizens and legal entities by deception, including under the guise of assistance to the Armed Forces of Ukraine.

The authors propose to improve the legislative and regulatory acts in the field of financial monitoring and to introduce penalties for bank employees for improper performance of their duties at the legislative level. The authors also focus on the proper automation of processes in banks.

Keywords: financial monitoring, financial transactions, bank activity, martial law, money laundering, terrorist financing.

References

1. Yehoricheva, S. B. (Ed.) (2014). *Orhanizatsiia finansovoho monitorynhu v bankakh*. Kyiv: Tsentrazumkova literatury, 292. Available at: <https://core.ac.uk/download/pdf/300237512.pdf> Last accessed: 01.06.2023.
2. Yurchuk, N. (2020). Functioning of the financial monitoring system in banking institutions. *Norwegian Journal of development of the International Science*, 42 (2), 54–62. Available at: https://nor-ijournal.com/wp-content/uploads/2020/09/NJD_43_2.pdf Last accessed: 01.06.2023.
3. Telestakova, A. A., Mirzoian, R. A. (2019). Zmist ta znachennia finansovoho monitorynhu za diialnistiu ustanov bankivskoi systemy Ukrainy. *Zhurnal shhidnoievropeiskoho prava*, 69, 192–199.
4. Vnukova, N. M. (2018). Upravlinnia ryzkykamy finansovykh ustanov u sferi finansovoho monitorynhu. *Naukovi zapysky Natsionalnoho universytetu «Ostrozka akademiia». Seriia «Ekonomika»*, 8 (36), 64–68.
5. *Pro zapobihannia ta protydiu lehalizatsii (vidmycanni) dokhodiv, oderzhanykh zlochynnym shliakhom, finansuvanniu terorizmu ta*

- finansuvanniu rozpovsiudzhennia zbroi masovoho znyshchennia* (2019). Zakon Ukrainy No. 361-IX vid 06.12.2019. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/361-20#Text> Last accessed: 01.06.2023.
6. *Pro zatverdzhennia Polozhennia pro zdiisnennia bankamy finansovoho monitorynhu* (2020). Postanova Pravlinnia Natsionalnoho banku Ukrainy No. 65 vid 19.05.2020. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0065500-20#Text> Last accessed: 01.06.2023.
  7. Nahliadova statystyka. Statystychna informatsiia (2023). *Natsionalnyi bank Ukrainy*. Available at: <https://bank.gov.ua/ua/statistic/supervision-statist> Last accessed: 01.06.2023.
  8. Zvit pro finansovu stabilnist (2022). *Natsionalnyi bank Ukrainy*. Available at: https://bank.gov.ua/admin_uploads/article/FSR_2022-H2.pdf?v=4 Last accessed: 01.06.2023.
  9. Statystyka (2023). *Derzhavna sluzhba finansovoho monitorynhu Ukrainy*. Available at: <https://fiu.gov.ua/pages/dijalnist/funkcional/statistika-ta-infografika/statistika> Last accessed: 01.06.2023.
  10. Zvit Derzhavnoi sluzhby finansovoho monitorynhu Ukrainy za 2022 rik (2023). *Derzhavna sluzhba finansovoho monitorynhu Ukrainy*. Available at: <https://fiu.gov.ua/assets/userfiles/0350/zvity/zvit2022ukr.pdf> Last accessed: 01.06.2023.
  11. Riven tinovoi ekonomiky mynuloho roku zris do 32 %. *Minfin*. Available at: <https://minfin.com.ua/ua/2022/11/01/94863482/> Last accessed: 01.06.2023.
  12. Pryntsypy pobudovy systemy protydii vidmyvanniu dokhodiv, oderzhanykh zlochynnym shliakhom u bankakh (2018). *Natsionalnyi bank Ukrainy*. Available at: <http://finmonitoring.in.ua/wp-content/uploads/2018/05/principi-pobudovi-sistemi-protidii-vidmyvan-nyu-doxodiv-oderzhanix-zlochinnim-shlyaxom-u-bankax.pdf> Last accessed: 01.06.2023.
  13. *Pro robotu bankivskoi systemy v period zaprovadzhennia voienmoho stanu* (2022). Postanova Pravlinnia Natsionalnoho banku Ukrainy No. 18 vid 24.02.2022. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0018500-22#Text> Last accessed: 01.06.2023.

PROBLEMS OF MACROECONOMICS AND SOCIO-ECONOMIC DEVELOPMENT

DOI: 10.15587/2706-5448.2023.283926

MANAGEMENT OF GREEN INVESTMENT OF COUNTRIES IN TERMS OF THEIR TECHNOLOGICAL DEVELOPMENT

pages 42–47

Leonid Taraniuk, Doctor of Economic Science, Professor, Department of International Economic Relation, Department of Management, Sumy State University, Sumy, Ukraine; Research Fellow, Vilnius Gediminas Technical University, Vilnius, Lithuania, ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-1842-7128>, e-mail: Lnt@ukr.net

Renata Korsakiene, Doctor of Economic Science, Head of Department of Management, Vilnius Gediminas Technical University, Vilnius, Lithuania, ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-4119-4521>

Karina Taraniuk, PhD, Associate Professor, Senior Lecturer, Department of Management, Sumy State University, Sumy, Ukraine; Research Fellow, Vilnius Gediminas Technical University, Vilnius, Lithuania, ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-0785-5186>

In the conditions of technological development and informatization of social relations, the formation of effective organizational support for the processes of investing in green technologies is becoming more and more actualized. The object of the research is the management processes of green investment of the countries of the world by various stakeholders in the conditions of increasing movement and development of productive forces towards Industries 4.0 and 5.0. Among the problems that need to be solved, the following should be noted:

– low level of management decision-making and implementation of green investment in countries with transition economies and developing countries;

– high level of divergence in technological development among the countries of the world in the system of technological structures.

Effective organizational and economic support for green investment at the level of the state, investor, manufacturer, and client should be included among the tools for solving these problems. A comparative analysis of green investment of the countries of the world was carried out. The factors of positive and negative impact on the green investment management process in countries with different levels of economy and technological development were formed. Modern trends in the development of green investment were inves-

tigated. The effects of the implementation of green technologies by companies of the world were noted. The benchmarking approach has been improved, with regard to the selection of constituent countries-leaders, which can be used in the management of green investments. The criterion indicators of the SWOT analysis of the green investment management system were formed on the example of the innovative project of the university. The necessary conclusions have been drawn based on the research results.

The obtained results are explained by the possibility of their application in the system of implementation of projects and programs regarding investment in green technologies (solar stations, wind stations, sewage treatment system, landscaping and greening of territories, geothermal energy). Practical implementation is possible in various countries of the world under the conditions of sustainable technological development from Industry 3.0 to Industry 5.0.

Keywords: green investment management, countries, technological development, benchmarking approach, criterion indicator.

References

1. Henderson, J., Dicken, P., Hess, M., Coe, N., Yeung, H. W.-C. (2002). Global production networks and the analysis of economic development. *Review of International Political Economy*, 9 (3), 436–464. doi: <https://doi.org/10.1080/09692290210150842>
2. Ali, K., Jianguo, D., Kirikkaleli, D., Oláh, J., Altuntaş, M. (2023). Do green technological innovation, financial development, economic policy uncertainty, and institutional quality matter for environmental sustainability? *All Earth*, 35 (1), 82–101. doi: <https://doi.org/10.1080/27669645.2023.2200330>
3. Li, Y. (2023). Key Technologies of Financial Digital Industry Innovation and Green Development Driven by Information Technology. *International Journal of Computational Intelligence Systems*, 16 (1). doi: <https://doi.org/10.1007/s44196-023-00262-1>
4. Jakada, A. H., Mahmood, S., Ali, U. A., Ismail Aliyu, D. (2023). The moderating role of ICT on the relationship between foreign direct investment and the quality of environment in selected African countries. *Cogent Economics & Finance*, 11 (1). doi: <https://doi.org/10.1080/23322039.2023.2197694>
5. Bao, N. K. Q., Ha, L. T. (2023). The nexus of environmental innovation and circularity: Evidence from European economies. *Sustainable Environment*, 9 (1). doi: <https://doi.org/10.1080/27658511.2023.2195086>

6. Lin, B., Xie, Y. (2023). Positive or negative? R&D subsidies and green technology innovation: Evidence from China's renewable energy industry. *Renewable Energy*, 213, 148–156. doi: <https://doi.org/10.1016/j.renene.2023.06.011>
7. Santana, W. B., Pereira, L. M., Freires, F. G. M., Maués, L. M. F. (2023). Analysis of the barriers to the adoption of green buildings labels in Brazil by the validated Interpretative Structural Modeling (VISM) technique. *Journal of Cleaner Production*, 414, 137642. doi: <https://doi.org/10.1016/j.jclepro.2023.137642>
8. Musah, M., Gyamfi, B. A., Kwakwa, P. A., Agozie, D. Q. (2023). Realizing the 2050 Paris climate agreement in West Africa: the role of financial inclusion and green investments. *Journal of Environmental Management*, 340, 117911. doi: <https://doi.org/10.1016/j.jenvman.2023.117911>
9. Jin, C., Lv, Z., Li, Z., Sun, K. (2023). Green finance, renewable energy and carbon neutrality in OECD countries. *Renewable Energy*, 211, 279–284. doi: <https://doi.org/10.1016/j.renene.2023.04.105>
10. He, J., Iqbal, W., Su, F. (2023). Nexus between renewable energy investment, green finance, and sustainable development: Role of industrial structure and technical innovations. *Renewable Energy*, 210, 715–724. doi: <https://doi.org/10.1016/j.renene.2023.04.010>
11. Khalid, F., Naveed, K., Nawaz, R., Sun, X., Wu, Y., Ye, C. (2022). Does corporate green investment enhance profitability? An institutional perspective. *Economic Research-Ekonomska Istraživanja*, 36 (1), 1–24. doi: <https://doi.org/10.1080/1331677x.2022.2063919>
12. Inderst, G., Kaminker, C., Stewart, F., Inderst, G. (2012). Defining and Measuring Green Investments: Implications for Institutional Investors' Asset Allocations. *OECD Working Papers on Finance, Insurance and Private Pensions*, 24, 1–55. doi: <https://doi.org/10.1787/5k9312twnn44-en>
13. Paris Climate Change Conference (2015). *UNFCCC*. Available at: <https://unfccc.int/process-and-meetings/the-paris-agreement> Last accessed: 22.04.2023
14. Rizvi, S. K. A., Naqvi, B., Mirza, N. (2021). Is green investment different from grey? Return and volatility spillovers between green and grey energy ETFs. *Annals of Operations Research*, 313 (1), 495–524. doi: <https://doi.org/10.1007/s10479-021-04367-8>
15. McCollum, D. L., Zhou, W., Bertram, C., de Boer, H.-S., Bosetti, V., Busch, S. et al. (2018). Energy investment needs for fulfilling the Paris Agreement and achieving the Sustainable Development Goals. *Nature Energy*, 3 (7), 589–599. doi: <https://doi.org/10.1038/s41560-018-0179-z>
16. Zhang, C., Zhou, X. (2016). Does foreign direct investment lead to lower CO₂ emissions? Evidence from a regional analysis in China. *Renewable and Sustainable Energy Reviews*, 58, 943–951. doi: <https://doi.org/10.1016/j.rser.2015.12.226>

DOI: 10.15587/2706-5448.2023.282053

ВПЛИВ ЛІДЕРА НА ПРОЦЕС ФОРМУВАННЯ СТРАТЕГІЇ В ПІДПРИЄМСТВІ сторінки 6–11**Зоргач А. М.**

Динамічна зміна зовнішнього середовища діяльності підприємств України останніми роками характеризується погіршенням умов функціонування організацій. Карантинні заходи, спричинені епідемією COVID-19, змінили звичні умови підприємницької діяльності. Військова агресія РФ проти України руйнує найкращі стратегії та проекти розвитку підприємств. Непередбачувані умови функціонування бізнесу у сучасних умовах вимагає від керівників адаптування існуючої стратегії розвитку підприємства або створення нової актуальної стратегії функціонування підприємства в умовах економічної кризи.

Об'єктом дослідження обрано особистісні характеристики лідера, які безпосередньо впливають на процес розроблення стратегії розвитку підприємства. Досліджено позитивні та негативні характеристики, спрямовані на осмислення дій лідера, прийняття лідером імпульсивних чи виважених рішень та їх наслідки.

У роботі розкрито вплив лідера на процес формування стратегії підприємства. У ході дослідження наведено трактування науковцями понять «стратегічне мислення» та «стратегічне планування», «лідерства» та «керівництва». Встановлено спільне та відмінне між ними. Виділено ряд ознак, за якими можна визначити ефективність управління, а саме: особистісні характеристики менеджера, основні організаційні фактори управлінської результативності та ряд обмежень, що заважають повній реалізації всіх особистісних можливостей управлінця.

Проаналізовано ключові елементи піраміди високої ефективності управлінця. Наведено два принципи збереження стану ідеальної продуктивності праці лідера. Представлено чотири типи особистісних недоліків лідера та їх вплив на процес формування стратегії. Визначені пом'якшувальні дії для подолання особистісних недоліків лідерів.

Отримані результати можуть бути використані у процесі формування стратегії розвитку підприємства на основі особистісних характеристик лідера, та моделі поведінки лідера.

Ключові слова: керівник, особистісні характеристики лідера, формування стратегії, стратегічне мислення, фактори, особистісні недоліки лідера.

DOI: 10.15587/2706-5448.2023.284148

АНАЛІЗ РОЛІ ПЛАНУВАННЯ НА ПІДПРИЄМСТВІ сторінки 12–16**Байлова О. О.**

Об'єктом дослідження є підприємство. Предметом дослідження є комплекс теоретичних, методичних та практичних питань, пов'язаних із удосконаленням планування як інструменту ефективного управління підприємством. Робота направлена на узагальнення теоретичних положень та розвиток організаційно-методичних аспектів планування, а також розробку практичних рекомендацій щодо механізму впровадження планування на підприємствах.

Серед джерел для аналізу при розгляді питань економічної сутності та змісту планування були методологічні та правові засади законодавчих актів та постанов уряду у галузі планування. Застосовувалися такі методи досліджень: абстрактно-логічний, економіко-статистичний, системно-функціональний аналіз, аналітичний, балансовий, програмно-цільовий, економіко-математичний, розрахунково-конструктивний, експериментальний та інші. Основним був системний аналіз теорії та практики, що має кінцевою метою розробку методичних рекомендацій щодо створення та розвитку системи планування на підприємстві.

У роботі вирішувалися задачі удосконалення планування на підприємстві. Недостатнє використання всіх видів планування впливає на результати діяльності підприємств, відсутність максимальної ефективності. Вимоги до продуктивності та якості продукції зумовлюють використання нових технологій та підходів, особливо у процесах управління ресурсами та планування діяльності підприємства. Підготовка детального плану може допомогти об'єктивно оцінити бізнес-можливості, тенденції та розвиток підприємства.

Практичне значення проведеного аналізу полягає у розробці та впровадженні рекомендацій щодо вдосконалення форм та механізму планування на підприємстві. Реалізація пропозицій щодо методики впровадження та функціонування планування дозволить підприємству підвищити ефективність управління на основі чіткого втілення стратегічних цілей у системі планових показників.

Ключові слова: планування діяльності підприємства, розвиток підприємства, управління підприємством, бізнес-планування.

DOI: 10.15587/2706-5448.2023.284026

ЗАПРОВАДЖЕННЯ ДИСТАНЦІЙНОЇ РОБОТИ: НАСЛІДКИ ДЛЯ ПРАКТИКУЮЧИХ ПОДАТКІВЦІВ сторінки 17–24**Alexander Oluka, Abdulla Kader**

Об'єктом дослідження є дистанційна робота. Поширеність дистанційної роботи зростає, що приносить подвійний ефект для компаній та працівників. З іншого боку, це може стирати межі між сімейними та робочими обов'язками, що може призвести до сімейних конфліктів. Дослідження вивчало проблеми та можливості дистанційної роботи для практикуючих податківців у Південній Африці. Виходячи з підходу якісного дослідження, для відбору учасників було використано метод цілеспрямованої вибірки. Учасники були відібрані на основі досвіду віддаленої роботи. Вибірка для дослідження складалася з п'ятнадцяти практикуючих податківців з муніципалітету eThekweni в Квазулу-Натал. У дослідженні використовувалися напівструктуровані телефонні інтерв'ю як інструмент збору даних, інтерв'ю записувалися, транскрибувалися дослівно та кодувалися, а для аналізу даних використовувався тематичний аналіз. Дослідження показало, що дистанційна робота заощадила податковим практикакам час на дорогу на роботу та з роботи, тран-

спортні витрати та запропонувала гнучке робоче середовище. Але окрім цього, приватне життя, сімейні конфлікти, надмірна робота, доступ до цифрових пристроїв і відсутність цифрових навичок були основними проблемами, з якими стикаються практики, що працюють віддалено. З результатів дослідження стає зрозуміло, що на віддалену роботу впливають невидимі та видимі фактори, які впливають на продуктивність. Таким чином, системи віддаленої роботи повинні забезпечувати сприятливе середовище, яке буферизує фактори, згадані під час дослідження віддаленої роботи, щоб використовувати можливості, які надає віддалена робота. Проведене дослідження рекомендує роботодавцям розробити нову політику, яка дозволить працівникам оптимізовано працювати віддалено.

Ключові слова: податківці, віддалена робота, гнучке робоче середовище, сімейні конфлікти, конфіденційність, навички, технології.

ECONOMIC CYBERNETICS

DOI: 10.15587/2706-5448.2023.283983

ПОШУК КОНЦЕПТУАЛЬНОГО ПІДХОДУ ДЛЯ РОЗРОБКИ АРХІТЕКТУРИ СЕРВІСІВ ЗАГАЛЬНОГО КОРИСТУВАННЯ ДЛЯ ЕКОНОМІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ сторінки 25–31

Лумпова Т. І., Касьянчук І. В.

Об'єктом дослідження є архітектури сервісів загального користування для економічних досліджень. Надмірна популярність реалізації сервіс-орієнтованої архітектури призвела до розгляду можливості застосування цього підходу у виробництві організацій, що займаються обробкою статистичної та економічної інформації для аналітичних досліджень. Це пов'язано з можливістю повторного використання сервісів, кожен з яких призначений для виконання певних статистичних функцій, і наявністю проектних рішень для компіляції цих функцій у програму для реалізації рішення статистичної задачі, використовуючи оркестровку як основу для динамічних викликів сервісів.

У роботі запропоновано підхід до розробки зовнішніх статистичних сервісів як комплексу програмних продуктів для вирішення аналітичних завдань групами незалежних дослідників. Оскільки такі дослідники не мають достатньої фінансової підтримки і для них використання зовнішніх статистичних сервісів надасть можливість проводити поглиблений аналіз результатів своїх досліджень. Запропонований підхід передбачає, що такий сервіс повинен мати типову структуру зберігання даних із фіксованими типами та атрибутами, куди дослідник імпортує власні дані, вибере схему виконання обчислень, ініціалізує їх виконання та отримує результати. Беручи до уваги цю схему зберігання, автори визначили основні групи метаданих, необхідних для опису реалізації статистичного процесу. Статистичний бізнес-процес зазвичай складається з набору процедур, які реалізують певні статистичні операції та перетворення даних, а наданий набір метаданих дозволяє реалізувати мету процесу та діяльність.

Визначено проблеми, які потребують подальшого поглибленого дослідження для практичної реалізації запропонованої ідеї. Використання сервіс-орієнтованої архітектури для побудови статистичних процесів дозволяє стандартизувати підхід шляхом уніфікації функцій окремих сервісів. Наявність можливостей практичної реалізації програмних продуктів у сервіс-орієнтованій архітектурі з використанням хмарного середовища в сучасній IT-індустрії є орієнтиром для подальшого напрямку досліджень.

Ключові слова: сервіс-орієнтована архітектура, статистичні функції, обробка інформації, статистична та економічна інформація.

DEVELOPMENT OF PRODUCTIVE FORCES AND REGIONAL ECONOMY

DOI: 10.15587/2706-5448.2023.283496

РОЗГЛЯД АНАЛІТИКИ МОДЕЛЮВАННЯ БРЕНДУ МІСТА В КОНТЕКСТІ ПОВОЄННОЇ РОЗБУДОВИ ТЕРИТОРІЙ УКРАЇНИ сторінки 32–36

Євдокимова Н. М., Котенок Д. М.

Об'єктом дослідження є формування маркетингових пріоритетів успішної розбудови вітчизняного міста. Предметом дослідження є аналітичні інструменти щодо моделювання бренду міста. В роботі аналізуються сучасні проблеми брендингу територій за умов загострення конкуренції за ресурси та фактори виробництва в повоєнній Україні. Бренд міста вважається авторами своєрідним унікальним ресурсом, який відіграватиме важливу роль в конкуренції території. Саме тому, в процесі повоєнної розбудови вітчизняних міст, стратегічна візія якої має сформуватися вже нині, ще до завершення війни, необхідним є визначення елементів міського середовища, які стануть основою бренду міста. Необхідність розробки бренду міста (території) з урахуванням нової реальності, і актуалізує науковий пошук в означеному напрямку. Методологія дослідження базується на засадовітвірних положеннях теорії брендингу та просторової ідентифікації, а також теорії зацікавлених сторін та її робочому інструменті – стейкгоल्дер-аналізі. Визначені особливості виявлення зацікавлених сторін в розвитку міста, їх систематизації й оцінки з використанням інструментів стейкгоल्дер-аналізу. Обґрунтовані підходи до формування, визначення та упорядкування потреб території з урахуванням стратегічного контексту. Рекомендована формалізація практик поведінки стейкгоल्дерів за допомогою використання теоретико-ігрових моделей. Представлені результати аналізу можливостей використання міжнародних рейтингів для розробки стратегій територіального (передовсім міського) брендингу. Окреслені основні тенденції інноваційності міст, які орієнтують на створення «розумних» (smart) міст в повоєнній Україні. Отримані результати окреслюють комплекс комплементарних аналітичних методів та інструментів, практичне використання яких уможливить осучаснення брендингу вітчизняних територій. Запропонований підхід до формування бренду міста на основі впровадження стейкгоल्дер-аналізу із відповідними інструментами може відіграти важливу роль основи для створення ефективних методів управління брендом територій. А також формування стратегій їх розвитку з урахуванням сильних та слабких сторін і потенціалу розвитку для зростання добробуту населення даної території та України в цілому.

Ключові слова: бренд міста, брендинг території, аналіз зацікавлених сторін, післявоєнна відбудова, рейтинг міст, Smart City.

DOI: 10.15587/2706-5448.2023.284222

РОЗГЛЯД ОСОБЛИВОСТЕЙ АНАЛІЗУ ФІНАНСОВИХ ОПЕРАЦІЙ, ЩО ПІДЛЯГАЮТЬ ФІНАНСОВОМУ МОНІТОРИНГУ В УМОВАХ ВІЙНИ сторінки 37–41**Вовчак О. Д., Ендоренко Л. О.**

Об'єктом дослідження є фінансові операції, що підлягають фінансовому моніторингу. Сьогодні фінансовий моніторинг є невід'ємною частиною діяльності українських банків, особливо в період воєнного стану, оскільки саме через банки найчастіше відбувається процес відмивання доходів, одержаних злочинним шляхом.

У роботі розглянуто особливості аналізу фінансових операцій, що підлягають фінансовому моніторингу в умовах війни. А саме окреслено тенденції змін банківської системи. Враховуючи сучасні виклики, зокрема воєнний стан на території України, проаналізовано динаміку щодо надання банками повідомлень про фінансові операції, що підлягають фінансовому моніторингу, у тому числі в розрізі ознак фінансового моніторингу, та досліджено фактори, які впливають на їх кількість. Побудовано прогноз щодо обсягів повідомлень. Проаналізовано рекомендації Державної служби фінансового моніторингу України (далі – ДСФМ), які сприяють удосконаленню процесів обслуговування клієнтів у банках, з метою протидії відмиванню коштів, фінансуванню тероризму. Також, авторами наведені основні інструменти, які використовуються з метою відмивання коштів, фінансування тероризму, тощо, під час війни. Описано вплив відмивання коштів, фінансування тероризму на фінансову безпеку держави.

Військова агресія російської федерації проти України значно вплинула на відмивання грошей, фінансування тероризму та фінансування розповсюдження зброї масового знищення. Через несвоєчасне/неоперативне або неефективне/неякісне здійснення аналізу та відповідне реагування банків на фінансові операції, які підлягають фінансовому моніторингу, цей напрямок у діяльності банків потребує особливої уваги. У нинішній ситуації виникають нові виклики та загрози, які мають ознаки кримінальних дій та шахрайства:

- фінансування війни та тероризму/сепаратизму;
- відмивання корупційних доходів;
- розкрадання бюджетних коштів та коштів державних підприємств;
- відмивання доходів, одержаних злочинним шляхом, пов'язаних із заволодінням коштами громадян та юридичних осіб шляхом обману, у тому числі під виглядом допомоги Збройним Силам України.

Авторами запропоновано удосконалення законодавчо-нормативних актів у сфері фінансового моніторингу та введення на законодавчому рівні штрафних санкцій для працівників банків, за неналежне виконання своїх обов'язків. Також, акцентовано увагу на належній автоматизації процесів у банках.

Ключові слова: фінансовий моніторинг, фінансові операції, діяльність банку, воєнний стан, відмивання грошей, фінансування тероризму.

PROBLEMS OF MACROECONOMICS AND SOCIO-ECONOMIC DEVELOPMENT

DOI: 10.15587/2706-5448.2023.283926

УПРАВЛІННЯ ЗЕЛЕНИМИ ІНВЕСТИЦІЯМИ КРАЇН З ТОЧКИ ЗОРУ ЇХ ТЕХНОЛОГІЧНОГО РОЗВИТКУ сторінки 42–47**Таранюк Л. М., Renata Korsakiene, Таранюк К. В.**

В умовах технологічного розвитку та інформатизації суспільних відносин все більше актуалізується формування ефективного організаційного забезпечення процесів інвестування зелених технологій. Об'єктом дослідження є процеси управління зеленим інвестуванням країн світу різними стейкхолдерами в умовах посилення руху та розвитку продуктивних сил до Індустрії 4.0 та 5.0. Серед проблем, які потребують вирішення, слід відзначити:

- низький рівень прийняття управлінських рішень та реалізації зелених інвестицій у країнах з перехідною економікою та країнах, що розвиваються;
- високий рівень дивергенції технологічного розвитку країн світу в системі технологічних структур.

До інструментів вирішення цих проблем слід віднести ефективне організаційно-економічне забезпечення зеленого інвестування на рівні держави, інвестора, виробника та клієнта. Проведено порівняльний аналіз зеленого інвестування країн світу. Сформовано чинники позитивного та негативного впливу на процес управління зеленими інвестиціями в країнах з різним рівнем економічного та технологічного розвитку. Досліджено сучасні тенденції розвитку зеленого інвестування. Відзначено ефекти впровадження зелених технологій компаніями світу. Удосконалено бенчмаркінговий підхід щодо відбору країн-лідерів, які можуть бути використані в управлінні зеленими інвестиціями. Сформовано критеріальні показники SWOT-аналізу системи управління зеленими інвестиціями на прикладі інноваційного проекту університету. За результатами дослідження зроблено необхідні висновки.

Отримані результати пояснюються можливістю їх застосування в системі реалізації проектів і програм щодо інвестування зелених технологій (сонячні станції, вітрові станції, системи очищення стічних вод, благоустроїв та озеленення територій, геотермальна енергетика). Практична реалізація можлива в різних країнах світу за умов сталого технологічного розвитку від Індустрії 3.0 до Індустрії 5.0.

Ключові слова: управління зеленими інвестиціями, країни, технологічний розвиток, бенчмаркінговий підхід, критеріальний показник.